

Administrațiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancoate nu se primesc, Manuscripte nu se returnează!
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena:
Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(Otto Mann), Heinrich Schölkopf, Alois Herold, M. Dukes, A. Oppelk, J. Danenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Deube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie de garmonii pe o colină 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifi și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o serie 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANULUL I.

„Gazeta” ieșe în fie-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare Nr. 22, etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un eșemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 52.

Brașov, Luni, Marți, 8 (20) Martie

1888.

Brașov, 7 Martie 1888.

Schimbarea, ce s'a făcută săptămăna trecută în ministeriul comun de războiu din Viena prin retragerea contelui Bylandt-Reidt și numirea generalului br. de Bauer ca succesor al lui, a dat ocaziune foilor din Viena și Pesta de a se pronunța asupra activității ce a dezvoltat-o cel dintăiu în timp de 12 ani, pentru armată.

Contele Bylandt-Rheidt, care și-a cerut dimisiunea numai din cauza bôlei sale, nu din altă motiv, pôte fi mulțumit în total cu critica ce i se face. Eminentele lui calități și aptitudini, ca general și ca ministru, sunt lăudate și mai ales se accentuează tactul și dibăcia lui prin care a știut să câștige încrederea delegațiilor, făcându-le să voteze fără rezistență creditele neapărat de lipsă pentru înarmări.

Unele foi centraliste din Viena mai accentuează și demnitatea, tactul și precauțiunea, cu care contele Bylandt-Rheidt a știut să apere interesul și conștiința de sine a armatei față cu mișcarea pasionată, ce a izbucnit în Ungaria în cunoscuta afacere Hentzi-Jansky. Aceleași foi îi mai atribuie ca un mare merit, că a dat expresiune înaintea delegațiilor îngrijirii sale pentru armată din cauza „progresivei slavizării a instrucțiunii primare și secundare în Austria“.

Organul guvernului unguresc „Pester Lloyd“ laudă pe Bylandt-Rheidt, pentru că în opera sa de reorganizare a armatei a știut să evite conflictele și a lucrat totdeauna în deplin acord cu factorii constituționali ai monarhiei. „A știut“, dice numita fôia, Bylandt-Rheidt în mijlocul dificultăților și al fricțiunilor, să dea armatei ce este al armatei, fără ca să vină în conflict cu spiritul public și constituțional. Armata nu mai ocupă o pozițiune izolată de toate celelalte raporturi ale vieții de stat, ea formeză ađi expresiunea puterilor ce se manifestă în popor și intră în cadrul stărilor constituționale. Meritul de-a fi restabilit acest echilibru este al fostului ministru de războiu.

„Situatiunea“, adauge „Pester Lloyd“, „e ađi totu așa de sigură ca mai înainte, dér în timpul din urmă nu s'a mai adăus nici un element de nouă îngrijire. Ori cum ar fi însă: Austro-Ungaria e pregătită de războiu și acesta în mare parte este a se mulțami contelui Bylandt-Rheidt... Ceea ce s'a putut face cu precauțiune pentru apărare, s'a făcut deja de fapt...“

Mai puțin mulțumit cu activitatea fostului ministru de războiu este organul stăngei extreme „Egyetértés“. „Nu se pôte nega“, dice această fôia, „că în timpul cât a fost ministru contele Bylandt-Rheidt s'a dezvoltat și întărit armata în multe privințe. Astfel în acest interval corpurile sin-

guratice au câștigat o anumită pozițiune de sine stătătoare, artileria s'a reorganizat și glótele s'au reorganizat pe deplin... Și totuși nu putem regreta sinceru retragerea ministrului de războiu, pentru că el n'a fost omul acela, care se fi putut însufla un nou spirit oștiresc și care se fi putut să-o facă să se alipescă de spiritul nou domnitor, lăpădându-se de tradițiunile ei învechite“.

După ce arată apoi, că numai o armată națională pôte documenta acel spirit și că contradicerea ce se află în privința acesta în sinul armatei comune se va pute odată amar răsbuna, „Egyetértés“ continuă așa:

„Nimic nu e, ce ar pute să deștepte séu să susțină sentimentul comun între membrii singuratici ai armatei, afară de disciplină și de credința către domnitor. De altmintrelea domnesce o confuziune babilonică. Oficerul nu înțelege pe soldatul încredințat lui, de multe ori nu înțelege nici limba lui, niciodată însă simțimintele lui. Ear pentru soldat oficerul e străin. Ficiorul maghiar are ca căpitan pe un oficer grănițer, ér colonelul, de origine germană și cu sentimente germane, conduce regimente române. N'au sentimente comune. Încă și noțiunea de patriă o înțelege altfel unul și altfel celălalt. Ceea ce pôte însuflă pe unul îl lasă rece pe celălalt și oficerul de multe ori își permite a lua în batjocură cu ușurință astfel de lucruri, cari fac să bată cu foc inima soldatului. Subordinatul se supune superiorului séu, pentru că trebuie, dér nu se supune cu simțământul, că totu ce-i poruncesce superiorul e bun și la loc“.

Așa se exprimă fôia Kossuthistă, pledând ca să se dea armatei o basă națională. Numai de un lucru, foarte capital, uită ea când vorbește astfel. Uită că în Ungaria domnesc în mod cu mult mai bător la ochi și cu mult mai îngrijitor acele defecte, ce vrea să le afle numitul diar în sinul armatei comune. Ore aici nu se impune pretutinden și tuturor idiomul maghiar? Se pôte înțelege ore aici în armata honvedilor și în viața publică a statului mai bine subordinatul cu superiorul séu, țeranul cu funcționarul, ca soldatul cu oficerul în armata comună? Și unde învață careva limba poporului, ca să se pôte înțelege cu el și să se pôte întări astfel sentimentul comun? În armata comună se ține contu cel puțin de limba maternă a feciorilor, dér unde se întâmplă acesta din partea administrației unguresci? Și decât s'ar înființa o armată națională maghiară, la ce ne-am pute aștepta, după toate cele esperiate, în privința sentimentului comun, de care vorbește „Egyetértés“?

Pentru ca să se desvólte și întărească acest sentiment comun atât în armată, ca și în stat, multe ar trebui să se schimbe

cu totul în monarhiă și mai ales în partea de dincóce a ei. Trebuie înainte de toate să se respecte individualitatea fiecărui popor și să se facă dreptate printr'o egală împărțire la îndatoriri nu numai, ci și la drepturi.

Scrisórea împăratului Fridericú către principele Bismarck.

Noul împărat german, cu ocaziunea suirei sale pe tron, a adresat principelui Bismarck următoarea scrisóre:

Tubitul meu principe!

Cu ocaziunea venirii mele la domniă, simt trebuința de a mă adresa către d-ta, servitorul îndelungat multu probat și cel d'antéu al părintelui meu care odihnesce în Domnul. D-ta ai fostu credinciosul și nedescuragiatul sfetnic, care a dat scopurilor politicei sale forma și a asigurat realizarea lor. D-tale atât eu cât și casa mea suntem dator cu viaă recunoștință. De aceea ai drept să scii înainte de toate; care sunt vederile, care au să fie hotăritoare pentru atitudinea guvernului meu.

Dispozițiunile constituționale și juridice ale imperiului și ale Prusiei trebuiesc înainte de toate să se întărească în stima și moravurile națiunii. De aceea s'gduirile trebuiesc cât mai mult evitate, de ore ce acestea pricinuesc adeseori schimbarea aședămintelor și legilor statului.

Resolvarea problemelor guvernului imperial trebuie să lase neatins fundamentele cele tari, pe care a fost până acum atât de sigur statul prusian. În imperiu, drepturile constituționale ale tuturor guvernelor confederate trebuiesc totu așa de conștiințios respectate ca și drepturile Reichstagului, dér dela ambele se cere o egală respectare a drepturilor împăratului. Afară de acesta trebuie să se aibă în vedere, ca aceste reciproce să servesc numai la mărirea bunei stări publice, care rămâne legea supremă, și ca trebuințele naționale nouă, neîndoișe, să fiă totdeauna pe deplin satisfăcute. Garanția necesară și cea mai sigură pentru resolvarea neturburată a acestor probleme eu o găsesc în menținerea neslăbită a puterii armate a țerei a vitezei mele armate, și a înfloritei marine, căreia prin dobândirea unor posesiuni transoceanice i se impun seriose datorii.

Amândouă trebuiesc totdeauna menținute la înălțimea conștiințelor militare și a perfecționării în organizațiune care au făcut gloria lor și care asigură și mai departe destoinicia și succesul lor.

Sunt hotărît d'a conduce guvernul observând în mod conștiințios dispozițiunile constituțiunii imperiului și țării. Acestea au fost întemeiate de predecesorul meu pe tron cu înțeleptă pricepere a trebuințelor indispensabile și a problemelor anevoioșe ale vieții sociale și de stat, și ele trebuiesc respectate de toți pentru a putea să se manifeste puterea și efectul binefăcător.

Voesc ca principiul toleranței religioșe, de seculu ținut sfânt în dinastia mea, să servescă și d'acum înainte ca scut pentru toți supușii mei, ori care ar fi religiunea séu confesiunea lor. Ori care dintre ei are o egală parte în inima mea, căci eu toți, în mod egal

au dovedit în zilele pericolului deplinu lor devotamentu.

Unită cu părerile tatălui meu, voi sprijini cu căldură toate tendințele potrivite pentru a ridica prosperitatea economică a diverselor clase sociale, d'a împăca interesele opuse și d'a micșora după putință, neajunsurile inevitabile și acestea fără d'a deștepta speranța cum că ar fi posibilu ca prin intervenirea statului să se pună capétu tuturor relelor societății.

Strinsă unită cu cestiunile sociale găsesc îngrijirea de educațiunea tinerimei mai în vârstă. Când ne gândim pe de o parte că cultura mai înaltă trebuie să străbată în cercuri totu mai largi trebuie pe de alta să evităm d'a crea pericole serioșe prin semidocismu, d'a deștepta pretenții pe cari puterile economice ale națiunii nu le potu satisface séu d'a lăsa nebagată în sémă problema educativă prin căutarea unilaterală a unui mare capitalu sciințific. Numai o generațiune crescută pe fundamentu sănătos, în simplitatea moravurilor, va avea destulă putere de rezistență d'a învinge pericolele care potu nasce pentru totalitatea în timpul unei repede mișcări economice prin exemplele unei vieți rafinate.

Voința mea este ca să nu se piardă nici o ocaziune d'a înfrui în serviciul public ca să se înăbușe ispită pentru cheltueli neproporționate. Pentru orice reformă financiară aprețierea mea, liberă de orice prejudețiu, este asigurată mai dinainte.

Autonomia administrativă acordată în statu asociațiilor mai mari și mai mici o credu folositoare, dér din potrivă dorescu să se cerceteze, decât dreptulu acordat acestor asociațiuni pentru punerea de impozite, care dreptu se exercită fără nici o considerațiune la sarcina impusă în acelașu timp de imperiu și stat, nu îngreuiază peste măsură pe singuratici. Totu odată se impune chibzuirea, decât în organizațiunea autorităților este admisibilă o schimbare simplificătoare, prin care imputinarea numărului funcționarilor ar face posibilă urcarea lefurilor lor.

Decă se voru pute menține cu tăria fundamentele vieții sociale, voi ave o deosebită satisfăciune când voi vedé în deplină desfășurare flórea care ne presintă în o măsură destulă de bogată arta și sciința germană. Pentru realizarea acestor intențiuni ale mele, compeză pe devotamentulu d-tale, atât de desu probat, și pe sprijinulu esperințelor d-tale.

D'așu ave parte, ca prin armonica conc lucrare a organelor imperiului, a devotatei activități a representațiunii naționale precum și a tuturor autorităților, și prin conc lucrare tuturor claselor populațiunii să conducă Germania și Prusia la noua cinste în pacinică dezvoltare.

Fără să țină sémă de strălucirea faptelor mari și glorioșe, voi fi mulțumit decât se va dice când-va de guvernulu meu că el este binefăcătorul poporului, folositoru țerei mele și o norocire pentru imperiu.

Berlinu, 12 Martie 1888.

Alu d-tale binevoitoru
Fridericú III.

Pregătiri militare rusești.

„Pol. Korr.“ e informată din Varșovia, că unele stațiuni de căi ferate rusești, care nu erau cuprinse în ordinațiunea ce restrângea transporturile mari de mărfuri, au fost avariate acum telegrafic să observe și ele aceea ordinațiune. În Chievu se adaptează vagoane de mărfuri, așezându-se bănci în ele, pentru eventuale transporturi de trupe. În Rovno se așteaptă să sosescă pentru o mai îndelungată ședere guvernatorul generalu Drentelen.

După sciri demne de credință, sosite din Bucuresci, trupele rusești din ținuturile Prutului au fost sporite în mod considerabil. În cercurile emigranților bulgari aflători în Bucuresci se consideră ca apropiată ivirea unor încercături, care ar trebui să atragă după sine intervenirea Rusiei în Bulgaria.

Mórtea împératului Wilhelm.

Cosciugul de zincu, în care a fost așezat împératul Wilhelm, e făcutu după modelul cosciugului lui Fridericu celu mare. Înăuntru e căptușit cu perini îmbrăcate în mătase albă. Acestu cosciugu e așezat într'altu făcutu de stejari și îmbrăcatu cu catifea de mătase purpuriă, împodobite marginile cu broderii de aur curat. Mânerele coperișului cosciugului în număr de optu sunt împodobite cu ornamente aurite, ér mânerele aurite ale părții de josu a cosciugului în număr de șecé sunt împodobite cu capete de vultur și cu corone. Cosciugul e de 2 metri 21 centimetri de lungu, 95 centimetri de înalt, la capu 1 metru de latu. Cu totulu cântărește cosciugul 10 măji.

Nespusti de multă lume s'a dusu la Berlinu ca să asiste la înmormântare. Un locu în tribune și la ferestri se plătea cu câte 50—100 de mărci, ér pentru o ferestră „Unter den Linden“ (lângă palatu) 400 de mărci. S'au închiriatu mai multe ferestre dela Cafeneaua Bauer cu câte 500 mărci. Până și pe coperișe s'au construitu locuri. Călătorii cari au trasu în hotele „Unter den Linden“ au trebuitu să-și închirieze pentru densu ferestrele dela odăi cu câte 100—200 de mărci, ori să părăsescă locuința. Materia pentru împodobirea teiloru (Linden) a costat 40 de mii mărci. Lucrările de ornamentare s'au încredințat 12 firme din cele mai renumite. Casele de lângă tei au fost decorate negru și lampele, care la înmormântare avéu să ardă, îmbrăcate în zabranicu. Afară de acésta aveau să ardă și torțe.

Programul înmormântării: Tragera tuturor clopotelor. După prima trageră se aședă contele Stolberg la spatele scaunelului cu coróna, ministru

Puttkammer la altu celui cu sceptrulu imperiului, ministru Maybach la altu celui cu mărulu imperiului, ministru de rășboiu Bronsart la altu celui cu sabia imperiului, ministru de justițiă la altu celui cu lanțulu ordinului vulturului negru, ministru Bötticher la altu celui cu pălăria electorală și ministri Gossler și Scholz la altu celui cu sabia electorală. Generalul comandant alu corpului de gardă Pape pășese cu steagulu imperiului la capulu cosciugului. Lângă elu stau cu săbiile scóse generalii adjutanți Lehndorff și prințulu Radziwill. La picioarele cosciugului pășesc generalii adjutanți, generalul a la suite și deputațiunile regimentelor prusiane, bavareze, saxone, vürtembergiane și streine, alu căroru șefu a fostu împératulu.

În timpul serviciului divin infanteria da salvele reglementare. Cosciugul se ridică apoi de 12 coloneli de pe estradă și se transpórtă la carulu funebru, urmatu de cei amintiți mai susu și de alți oficeri. Optu oficeri de stat majoru conduc cail carului apucându frênele, și alți patru capetele postavului negru. Generali pórtă cerulu (baldachin) peste cosciugu. Urméză apoi conductul cu trupele, înaintea căruia de asemenea merg trupe. În timpul binecuvântării preotului, artileria dá 101 tunuri. Procesiunea merge până în Charlottenburg, unde se face înmormântarea.

SCRILE PILEI.

Părechia regală română, mergendu spre Berlinu, a trecut pe la Pesta. La gară o aștepta viceconsulul român Stamatiadi (consulul generalu Fara e bolnavu), secretarul consulatului Porușiu, consilierul de polițiă Pekary, directorul căilor ferate Blazovits, inspectorii superiori Hübner și Leitner etc. Regele și Regina României nu s'au scoborit din trenu, ci au primitu pe cei cari li-au eșit spre întâmpinare în salonulu vagonului. Regele purta haine civile negri, Regina o haină de doliu și a vorbitu mai multu timp pe ferestru vagonului cu o damă străină, care i înmânase Maieștiăi Sale o scrisóre cu marginele negri.

Ministru ungurescu de comunicațiune a datu ordinu, ca imediatu să fiá suspendat din posturile loru toti acei funcționari ai căilor ferate unguresci, chiar și cei din Croațiă, cari nu știu perfectu limba maghiară.

Semne de tristă misiune culturală!

Doi locuitori din *Cisnădióra* au pactat cu un agentu, avendu de gându să emigreze în America, însă așa ca mai târziu érá să se întorcă în patriă.

Din cauza epidemiei de vërsat (bubă) ce bântue în Djakovar și în împrejurime, autoritatea comitatensă a interzis cu ocasiunea serbării jubileului Episcopului Strossmayer ori-ce aglomerare de ómeni. Pe teritoriulu comitatului Verócze, de care ține Djakovarulu, sunt 563 persóne bolnave de vërsat, dintre care 79 au murit.

„Unirea“ spune, că *guvernul român* a făcutu la trei fabrici din străinătate o comandă de 755,000 chilogrames prafu de pușcă. „La Liberté roumaine“ anunță că consiliulu sanitaru superioru alu armatei a făcutu o importantă comandă de instrumente de chirurgiă pentru servițiulu armatei.

Se afirmă cu hotărîre, că *Marele principe și succesoru alu tronului rusecu se va căsători cu princesa de Muntenegru*, fiica principelui Nichita. Împératulu e decisu, se dice, ca să schimbe în acésta privință legile familiei împératesci în sensulu, ca succesorulu tronului numai o princesă ortodoxă să ia de soțiă, și anume din Grecia, Serbia, Muntenegru ori România.

Relativu la critica violentă, ce a făcutu „T. R.“ din Sibiu asupra concertului datu de d-lu C. Georgescu în sala seminariului „Andreianu“, unu amic din Arad comunică „Tribunei“ următoarele reflecțiuni: „N'am fostu de față la concertulu d-lui Georgescu în Sibiu, ca să mă pot pronunța asupra succesului ce a avut elevulu absolventu alu conservatorului din Bucuresci. Der fiindu d-lu Georgescu în Arad, mai multu prieteni ne-am adunat într'una din serile săptămânii trecute, așa pe nesciute, la casa d-lui Pagubă, unde avurăm ocașiunea de a auzi pe d-lu Georgescu cântându accompaniatu de d-șóra casei, Hortensia. D-lu Georgescu nu e celebritate artistică, der nici mediocritate, încátu să facă rușine neamulu românescu, după cum ilu descrie fôia sibiiană. Éta critica ce-i face d-lui Georgescu o fôia de specialitate, „Doina“, din Bucuresci în numărulu său 32 din 1885: „Sâmbătă în 15 Decemvre a avut locu la Ateneu concertulu datu de d-lu C. Georgescu, cântărețulu, alu căruu nume cetitorii l'au vëdutu adese pomenitu în cronicile noastre. Eroulu serei a fostu necontestat concertantele, a căruu voce frumoasă de baritonu a cântat o seriă de arii, care tóte au fostu bine primite. Astfelu *A la vita che ta rida* din *Ballo in maschera* și *il balen del tuo sorriso* din *Trovatore*“, căreia, fiindu bisată, i-a urmatu unu vals cu cuvinte: „*Noțtea luminósă*“ de Neumann, apoi aria „*Toreadorelui*“ din *Carmen*, pe care publiculu asemenea a

bisat'o cu stăruință, neslăbindu pe bietulu cântărețu, până ce nu l'a făcutu să audă și una din compozițiile sale, *Elena*, romanță scrisă pe versurile lui Bolintineanu din romanulu celebru alu poetulu. Programu s'a încheiatu cu „*Pe valulu mării*“, pe care d-lu Georgescu a trebuitu, cu tótă lungimea poesiei, să o repete, după cererea stăruitoare a publicului, care mai cerendu să o audă încă odată, a rămasu mulțămitu cu „*Dormi, adormi*“. Améndoué aceste romanțe sunt asemenea opera d-lui Georgescu, care e unu plăcutu compositoru. Succesulu obținutu mai alesu de melodia „*Pe valulu mării*“, ne îndreptătește să credem, că decă d-lu Georgescu și-ar îndrepta activitatea și aplicațiunea cu tótă sirguința asupra compozițiunii, ar puté realiza cu timpul succese mari“. Așa recomandă publiculu român revista artistică și literară „Doina“ pe elevulu conservatorului din Bucuresci, d. C. Georgescu. Și cei cari am auzit pe d-lu C. Georgescu, deși numai în cercu mai îngustu, familiaru, ni-am încredințat, că fôia sibiiană îi face o mare nedreptate“.

Reuniunea agricolă română din comitatulu Sibiului.

La 1 (13) Martie și-a ținutu prima sa ședință Comitetulu Reuniunii române agricole din Comitatulu Sibiului. S'a denumit secretaru d-lu notaru comitatensu Stefanu Stroiă, cassaru d-lu Al. Lepu, comptabilu d-lu P. Ciora. S'a hotărît a se cere dela Asociațiunea transilvană unu localu pentru ținerea ședințelor, pentru păstrarea archivei, a colecțiunilor de modele și de séménte etc. Membrii înscriși sunt deja peste o sută. Programulu proiectat cu privire la activitatea Reuniunii pentru 1888 e fôrte interesant. Mai vërtos s'a accentuat importanța economiei vitelor și produțiunii nutrețului, prăsirea de séménte mai bune, păstrarea spicóselor etc. etc. Éta unele din mijlócele ce se vor aplica la esecutarea programului:

- 1) Excursiuni prin comune și ținerea de prelegeri și demonstrațiuni practice asupra cestiunilor din program, cari vor fi însoțite de convorbiri și desbateri, la cari póte lua parte activă ori care membru.
  - 2) Publicarea în diare, eventualu în broșuri, a prelegerilor ținute și distribuirea broșurilor.
  - 3) Distribuirea gratuită de unelte practice, de simburu de póme, de séménte și de surcei nobili.
  - 4) Arătarea cum se se folosesc uneltele și mașinele agricole.
  - 5) Arangiarea de mici expoziții, cari la începutu vor fi cu totulu locale și numai în comunele mai de frunte.
- Se vede din acestea, că Reuniunea acésta are să aducă cele mai mari folóse pentru agricultorii români. Ajutei Dumnezeu!

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

DICTIONARU POPORALU.

- Cuvinte românesci din jurulu Năséudului, de popor grăite și totu pentru popor alcătuite. Adunate de dascălulu Iuliu Bugnariu. (Urmare din Nr. 261—265 din „G. T.“ anul trecut.)
412. *Mătăhală*=mută; femeia próstă.
  413. *Cojăscu*=belescú, despoi.
  414. *Rânzaru*=mielú ori iedú micú, a căruia rânză se folosese pentru închegarea laptelui.
  415. *Ciucurigare* (ca verbú)=trageră de përu ori de urechi.
  416. *Cioróblă*=calú rêu și bëtrânú.
  417. *Mé diftuescú*=mă saturú de ceva d. e. de carne etc.
  418. *Diftire*, diftescú=sfătuescú; îndemnú; dau ansă.
  419. *Poșmagu*=páne de grâu tăiatu strujale și uscatu pe hornú.
  420. *Dabgílă*=năcarú; greutate; supărare; învinováțire. Pentru acésta *dabligă* numai d-tale am de a-ți fi mulțămitorú!
  421. *Hăpătuescú*=batú ca câni, latru.
  422. *Dráglă*=épă bëtrânú și rêu îngrijitá.
  423. *Faptú*=bube micí ca vërsatulu (variola), ce se facú pe copiii cei micí.

- Notă.* Contra faptului se aplică descânteculu împreunat cu următoarea ceremoniă:
- Se ia o bucată de pánurá asprá cu care se frecă morbosulu — séra lângă focu. Acésta se repeșese de 5 ori după olaltá, ér a 6-a órá se scutură pánura în focu, în vreme ce baba boscorodesce următorulu descântecú de faptú:
- „Eși faptú nesăditú,
Faptú rátaçitú,
Faptú înfocatú,
Faptú turbatú,
Faptú spulberatú,
Faptú de multe fețe,
Faptú de multe crețe,
Eși din spate, din picioare,
Că pe X rêu ilu dóre!
Eși bubá leșeșá,
Bubá grabnicá,
Bubá de jupăiturá,
Bubá de pociturá,
Bubá bubelorú
Cu puí ciumelorú
De 99 de feluri,
De 99 de leacuri!“
424. *Mohndescú*=grăescú nádúșitú, închisú — pe nasú.
  425. *A se mohni*=a se strica, a se împuși, ași pierde gustulu de mai înainte. Ți-am spusú să scoți carnea

- afară la rócóre, că veți, aici e caldu și se *mohneșce*!“.
426. *Coltău*=unghiarú; cotlonú.
  427. *Burlagú*=flăcău; pëcurarú crescutu în afunđimea silhelorú, în creerii stâncilorú.
  428. *Budáșlău*=omú blăstematú, mișelú, care umblă de ici colea.
  429. *Covru*=gaurá în pámëntú, vizuină.
  430. *Nilavetú*=omú de mirare, espustu batjocurii; scumpii, giuvaere.
  431. *Hăbăticú* pl. hăbăticuri =măncare slabă, rêu pregătita.
  432. *Fleșarú*=fiorú, melénú, holteiu.
  433. *Cércănu*=curcubeu; semi-cercú.
  434. *Bucșire*=implere, îndesare. L'am vëdutu mergendu cu buzunarele *bucșite de mercé*!
  435. *Buigătuescú*=nebunescú pe cineva de capú, ilu aducú în strîmtóre, în perplesitate. De aici adjectivulu „*buigatú*“=confusú, perplesú, eșitu din sărite.
  436. *Horholatú*=împodobitú, chititú înfrumșeatú.
Nu te, bade, *horhola*,
Că cămeșá nu-i a ta,
Că-i din satú
De căpătatú,
Mulțémé cui și o-a datú!“

437. *Pălălăe*=pará de focu.
Și de-ar fi lumea de pae l-așu da focu și pălălăe;
Der așa lumea-i de pëtrá
Și nu póte arde ndatá!
438. *Brădănașú*=bradú, arború ce creșce pe munte
Brădănașú îngemănatú,
Fire-ai, bade, blăstematú!
M'ai iubitú și m'ai lăsatú
Ca pe-unú dobitocu la gardú etc.
439. *Jălăniă*=jale; supărare, tristéță.
— „Ai de grijá méi borésá,
Că vine dómna crăesá
Cu trii steaguri de mătásá:
Unulú roșu ca foculu,
Unulú negru ca corbulú,
Unulú albú ca ométulu;
Celú roșu-i a bătălie,
Celú negru a *jălănie*
Și celú albú a bucurie!“.
440. *Răstócd*=părâu, apă mică. — *Răstócescú*=abatú apa de pe patulu său.
441. *Bulboniță*=vale, părâu, răstócd; gărlă.
Tăiai două, trii mlădițe
Și mpletii o vârșuliță
Și-o pusei în *bulboniță*;
Și-o pusei séra la stele
Și-o scosei plină de mrene.
[Va urma].

Inundări.

Din cauza apelor mari s'a suspendat comunicațiunea pe unele căi ferate din Ungaria.

Intre stațiunile Arad și Aradul-nou a încetat comunicatiunea, din cauză că sloii mari de ghiață amenință podul de peste Murășu. De asemenea s'a întrerupt comunicațiunea în Ardeal din cauza apelor mari pe linia Murășu-Ludoșu—Țagul-mare—Budatelecu.

În Cubinul inferior apă a pricinuit pagube mari. Șoseaua dintre Cubin și Criaja e nepracticabilă din cauza gheții celei multe ce a adus-o apă; 300 de lucrători sunt ocupați cu curățirea șoselei. În case a pricinuit mari daune apa ridicându podela în sus, distrugându mobila și ducându-o cu ea, precum și provisiuni de-ale traiului; unele case sunt așa de stricate, încât s'a ordonat demurarea lor.

În Timișoara, Begul a inundat pieța principală, Stradele bisericești și Begului, promenada dela țermure, Fabricul și a. Din ținutul Ciacovei sunt inundate 1000 de jughere.

Din Alba-Iulia se comunică, că Mușul crește. Se iau măsuri contra inundațiilor orașului.

Din Galiția încă se anunță inundări în mai multe părți.

„MISERII.“

Sub titlul acesta descopere „Ellenzék“ în articolul său de fond delă 14 Martie durerile de care suferă „Kulturegylet“-ul. Etă cum stă lucrul, după numita fôia:

În adunările „kulturegylet“-ului, când e vorba de a se aduce hotăriri asupra câte unei sume de 20—30 fl., se nasc dispute atâte de mari, încât membrii adunării se pomenescu la urmă și-au consumat timpul cu lucruri de acestea bagatele în detrimentul afacerilor mai importante. Causa este mizeria: nu sunt bani, er bani câtă sunt, suntă pre scump și de totă pre puțină în raportă cu destinațiunea acestei reuniri. Dacă ministrul comun de răsboiu ar avé trebunță să i se cöse ună nasture (bumbă) cu tørtă pe ună rocă de luxă altă lui, acestă nasture, dice „Ellenzék“, o-ar costa pe țera mai multă, decâtă în-țreaga avere a „Kulturegylet“-ului. E ună lucru revoltător, după „E-k“, că celei mai însuflețite mișcări naționale maghiare din Ardeală nu i-se vină atăta ban, câtă se vină pentru ună singură nasture cu tørtă a numitului ministru.

Altă mizeria: În filiale „kulturegylet“-ului au început a se ivi „aparițiuni particulare periculoase.“ Acestea au început să lucreze în unele privințe după cum le taie capul, fără a ținē cont de

prescrierile statutelor, cari ordonă ca filialele să lucreze în consonanță cu centrul. Unele filiale spesază banii pentru pomii de Crăciun și pentru altele. S'au întemplată casuri, că filialele sub firma „Kulturegylet“-ului au aranjat baluri, concerte și alte petreceri; *banii incurși cu acestea ocașuni i-au păpată* și nici măcar raportul despre sumele incurse nu l'au trimis „kulturegylet“-ului central. Pentru aducerea unei armonii în activitate, „E-k“ sfătuesce pe kulturegyletiști să-și ia de învățatură esemplul cum procede ministerul de culte, care a spesat milioane fără a avé efectul avut, și acesta din cauză că în biuroulă lui nici odată n'a fost și nici astăzi nu este statorită o direcțiune națională-politică. Numai totă cârpesce ică, coala, la cererea deosebiților inspectorilor de școle, s'a uitat numai la învățatură și nu la scopul învățaturii, n'a lucrată duă un scopu consciu de sine. „Kulturegylet“-ul însă abia decă are atătea mii, câte milioane are ministerul de culte. Să bage de semă dera ce se face cu banii.

Mai mare mizeria i-se face „Kulturegylet“-ului din partea bisericești calvine. „Kulturegylet“-ul vré să-i dea ei ajutor, ea însă nu primesce: își teme autonomia. Ea nu vrea să primescă condițiile lui, el nu vrea să și le primescă pe ale ei. De aci s'a iscat mânia. Urmarea acestei mâni e: Numeroșe comunități bisericești calvine recurgă după ajutorul „Kulturegylet“-ului, acestuia însă mânilă îi sunt legate, nu pôte să le dea ajutor, căci autoritățile bisericești au protestat în contra acestă. Elu privesce cu tristeță la suferințele acestei biserici și după putere ar ajuta-o, der nu pôte. Preotul și învățatorul calvinu nu primesce ajutorul „Kulturegylet“-ului, căci își pierd oficiul...

Atăta de-ocamdată. Voră mai fi abună-semă și altele ascunse, pe cari acum nu le scim, der le vom sci mai târziu. Presemnele fiascului general se arată. Miseriile și-au aflată aci celă mai productivă țerimă pentru a cresce și înflori, căci la de acestea suntă norocoși „patrioții.“

Deocamdată constatăm, că kulturegyletul n'are nici atătea mii (6—7 mii fl.) câte milioane are ministerul ungurescu de culte și instrucțiune.

Intemplări diferite.

Capul de porc. Lui George Samuil Burcea din Șura-mare i-a dispărută deunăzile ună porcă că de vr' 15 fl. Gendarmeria din Sibiu urmărindă pe nisce țigani ambulanti, cari pe când

s'a furată porculă se aședaseră cu corțile la caputul satului, dete peste ei lângă Slîmnic și la țiganul Nicolae Căldăraru găsi o parte din capul porcului. Țiganul a negat, că e capul porcului furat, der bănuelile suntă mari și așa fi dusă la judecătoria de cerc din Sibiu.

Impușcare prin ferăstră. În sêra de 2 Martie pe la orele 10³/₄ o impușcatură pētrunse prin ferăstră casei lui Iónu Stănuleț din Elbac. Sburăturile înțră într'o bână deasupra patului. Stănuleț eși repede afară și cu ună vecin se luă după nisce urme pe zăpadă, care-l duseră până la casa lui Vasilie Tocai. Acesta istorisi, că servitorul său Simeon Bucșan s'a întorsă tocmai atunci acasă și s'a culcat îndat. Bucșan negă întâu, der păzitorul de nopte îl întelnise tocmai înainte de atentat pe uliță și întrebându-l, că ce caută așa târziu pe uliță, Bucșan răspuse: „Du-te înlătur, căci altfel te culcă la pământ; eu ne mă temă nici de judele, nici de 100 de gendarmi.“ Bucșan fi predată judecătoria cercuale din Nocrig.

Literatură.

Ce costau cărțile romănescă la începutul secolului curenț? Cetim în „Luminătorul“ sub titlul de mai sus: „Am găsit o notiță, într'ună esemplară ce m'a venită a mână, din cartea „Căta vasieriu grecescu și romănescu,“ tipărită în Sibiu, la Ioan Bart, anulă 1803 cu aprobațiunea lui Ioan Popovicu, vicar general. E tipărită în formată octavă (va se ăică formată mică, de bunar, bunăoră cum suntă abecedarele școlariilor, când o colă comună de hârtă o împăturăm de facem din ea optă foi adecă 16 pagine). Literile suntă mici, garmond cu le numescă tipografii. Cartea conține 232 de pagine, adecă 14¹/₂ côle. Ecă notiță din cestiune: „Acestă carte este a lui popa Treile Theodorovicu, paroculă Uțvinul, în 19 Iulie anulă 1814 și l'am cumpărată cu 2 chible de ovėsă dela Ar... (nelegibilă).“ Așader cartea nu era nouă ci vechiă și din a doua mână, când a cumpărată cu 2 chible Preotul „Treile,“ — fie iertat, și-I suntemă recunoscători pentru notiță, — anevoie va fi fostă romănă, când ăice despre carte „l'am cumpărată.“ În cuvântul neligibilă nu suntă acele litere, din cari s'ar putea descifra vorba „ardelen“ cum se numiau pre atunci librării nostri ambulanti, și prin urmare nu se pôte conchide că ar fi cumpărată cartea de a dreptulă dela atari librării. cari dealtmintea încă anevoiă ar fi putută să facă întrebunțare de atăta cantitate de ovėsă. — Dacă suntă scusați bētrânii, că au fostă cărțile așa scumpe, de n'au putută înaintă întră învățatură, cum ore ne vomț scusa noi, când astăzi cărțile se vëndă cu prețuri bagatele?!“

NECROLOGU.

Septimiu Michalescu, doctorandă în medicină dela facultatea din Bucuresci,

după grele suferințe a încetată din viață Mercur în 2 Martie, la 6 ore p. m., în etate de 27 do ani, fiindă asupra ultimului esamen de doctorat. Serviciul funebru se va celebra Viner în 4 Martie, la 2 ore p. m., la cimitirul Sinésca, unde se voră aședa rămășitele pământesc. Acestă durerasă perdere o anunță rudeniilor, amicilor și cunoscuților, inconsolabila soță cu trei fi, bētrânii părinți, frați, surori și cumnați. Craiova, 3 Martie 1888. Fiă-i țerina ușoră!

Teologii gr. cat. de Gherla cu inima plină de durere anunță adormirea în Domnulă a iubitului confrate **Petru Il-niczki,** teologă de cutsală altă III-lea, urmată după ună morbu greu de pept, suferit cu resignatiune creștinăscă provēcută cu sf. Taină a Eucharistiei, în 15 Martiu a. c. st. n. dimineță la 5 ore, în anulă 23 ală etăței sale. Osămintele defunctului se voră aședa spre răpasă în 17 Martie d. m. la 4 ore în cimitirul gr. cat. — Eră S. Liturgiă pentru adormitul se va celebra în 19 Martie la 8 ore în capela episcopescă. Gherla, la 15 Martie 1888. Fiă-i țerina ușoră și memoria binecuvântată!

Cursulă la bursa de Viena

din 17 Martie st. n. 1888.

Renta de aură 4 ⁹ / ₁₀	96.75
Renta de hârtă 5 ⁹ / ₁₀	83.45
Imprumutul căilor ferate ungar.	148.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungar. (1-ma emisiune)	94.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungar. (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungar. (3-a emisiune)	108.50
Bonuri rurale ungar.	104.—
Bonuri cu clasa de sortare	103.60
Bonuri rurale Banat-Timiș	103.60
Bonuri cu cl. de sortare	103.60
Bonuri rurale Transilvane	103.60
Bonuri croato-slavone	103.25
Renta de hârtă austriacă	77.40
Renta de argintă austriacă	79.15
Renta de aură austriacă	109.20
Losuri din 1860	131.75
Acțiunile băncei austro-ungar.	853.—
Acțiunile băncei de credită ungar.	270.50
Acțiunile băncei de credită austr.	269.25
Despăgubirea pentru dijma de vină unguresc	99.25
Imprumutul cu premiul unguresc	122.25
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.25
Galbeni împărătesci	5.99
Napoleon-d'or	10.04
Mărci 100 imp. germane	62.35
Londra 10 Livres sterlinge	126.95

Cursulă pieței Brașovă

din 19 Martie st. n. 1888

Bancnote romănescă Cump.	8.47	Vënd.	8.48
Argintă romănescă	8.44	"	8.48
Napoleon-d'or	10.02	"	10.05
Lire turcesc	11.34	"	11.37
Imperial	10.34	"	10.87
Galbeni	5.88	"	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6 ⁹ / ₁₀	101.—	"	102.—
" . . . . . 5 ⁹ / ₁₀	98.—	"	99.—
Ruble rusesc	101.—	"	102.—
Discontulă . . . . . 6 ¹ / ₂ —8 ⁹ / ₁₀ pe ană.			

Logodnă.

D-lă *George Navrea* și D-șora *Maria Gămulea* fidanțați.
Intr'ună ceasă bună!

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

Poesii populare din Solnoc-Dobeca
(culese de Petru Mureșianu-Șireganul.)

Fire-ai boltă sănțosă,
Multe fete faci frumôse,
Tu potică să trăsesci
Că pe multe rumenesci.
Te cunoscă lele pe frunte
Că pui rumenele multe,
Nu sciu cum dracu le-ai pusă
De la nasă nu ț-au ajunsă,

***

Lungu-i drumulă Clușului,
Da-i mai lungă altă dorului,
Drumulă Clușului se gată,
Ală dorului nicio-dată,
Ală Clușului se sfêrșesce,
Ală dorului te topesce.

***

Hei badiță, pentru tine
Nici cu mama n'o ducă bine,
Nici la focă nu'mi face locă,
Că dice, că n'am norocă,
La fântână nu mă mână,
Că se teme de pricină;
La prilază nu'mi dă răgază,
Că se teme de necază,
Cată bade să te lasă.

***

În grădină pe cărare
Pagubă că-i erbă mare,
De nu potă cântându a mere
La a mele floricele

Să le udă cu apă rece
Doră de doră m'a mai trece.

***

Frunză verde rostopască
Dumneșu să te ferescă
De dragostea muerescă,
Că te uscă și te secă
Și te face numai escă.

***

Mândra mea de mândră mare
Șapte cămăși nouă are:
Treii isă rupte, două s'ă sparte,
Er la două n'are spate,

***

Fetele din Săn-Mărgita
Țucele badea Nechita,
Suntă iernate totă cu pôme
Și li-i fața ca la dômne;
Fetele dela Măluț
Cu pipă și cu oluț
Suntă iernate cu țărțe
Și li-i fața ca la mățe.

***

Dă Dômne la popa côrne
Că se teme de icône,
Pe diaculă fă măgară
Că se teme de altară.

***

Hopă, hopă, hopă
La popă'n podă,
La diaculă
Jocă draculă

La birulă
Jocă smeulă.

***

Vai șeraculă diaculă
Când aude clopotulă
Țipă plugu'n buruene
Și se cară la pomene,
D'apoi șeraculă popa
Când aude cetera
Leagă susă reverenda
Și-așan'cepe a juca.

***

Vai de mine multă dorescă,
Cu mândra să m'ntelnescă,
Două vorbe să'i vorbescă,
Și-apoi să mă despărțescă.

***

Leliță cu ochii mică,
Ce mă faci să viu pe-aici?
Eu badiță nu te faci
Că tu vii, decă ț-e dragă.

***

De cine mie m'e dragă
N'am cale și totă imi faci,
Der de cine m'e urită
Am cale și nu mă ducă.

***

Câte mândre-am avută eu,
N'a avută solgăbirău;
Der pe câte le-am lăsată
De le-ai strânge-ai face-ună sată.

***

Frunză verde cucuruză

Fete ca pe la noi nu'să;
La față ar fi frumôse
Deră suntă cam nărvôse.

***

Șode vremă amă ajunsă, Dômne,
Că fetele'să tôte dômne,
Cu laibere de barșone
Și cu șurțuri de cartône,
Părinții le moră de fômne.

***

Bate-mă Dômne să moră
Cu cine mie m'e doră;
Cu mândra de subsuori
Intr'o grădină cu floră.

***

Cine are numa-ună doră
Trăsce multă mai ușoră,
Eu am două doruri grele:
Dorulă meu și-altă mândrii mele.

***

Du-mă Dômne și mă pune
Unde-oră fi mândrele bune,
Și copii n'oră sci spune;
Du-mă Dômne și mă lasă
Unde mândrele'să frumôse.

***

Floricică de pe rită,
Nu gândi, că te-am urită;
Floricică de pe lază
Nu crede că eu te lasă,
Eu pre tine nu te lasă
De-oiu mai trage câte-am trasă.

CONCURSŪ.

Pentru ocuparea următoarelor posturi de notari cercuali, și anume:

1. In cercul notarială Branulă inferioră, de care se țină comunele Brană, Predeală și Șohodolă, care este dotată cu salariu anual în bani parați 400 fl., cuartiră liberă; apoi paușală de cancelariă 16 fl. și paușală pentru încălzitulă cancelariiei 30 fl.

2. In cercul notarială nou creată, „Poiana Mărului“, de care se țină comunele Poiana Mărului și Holbacu, care este dotată cu salariu anual în bani parați 400 fl., cuartiră liberă; apoi paușală de călătorie 30 fl., paușală de cancelariă 18 fl. și 6 stângini metrici pentru încălzitulă cancelariiei.

Terminulă de concursă pentru aceste 2 posturi se defigă pe 16 Aprilie a. c. inclusive, ăra dăile de alegere se determină pentru cerculă notarială dintăiu numită pe 19 Aprilie a. c. în cancelaria comunală din Brană; ăr pentru celă de ală 2-lea pe 26 Aprilie a. c. în cancelaria primăriei comunale din Poiana Mărului, totăduna la 10 ăre a. m.

Doritorii de a căștiga aceste posturi suntu învitați ca să și înainteze suplicele îndestrate cu documentele, cari dovedescă calificățiunea recerută prin art. de lege I din 1883 § 6; negreșită până la terminulă mai susă ficsată, cu atăta mai vėtosă, pentru că suplicele întârđiate nu se voră lua în considerare.

Brană, în 12 Martie 1888.

Alesandru Belle,
protopretore.

3-1

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminentă și gustă bună la esposițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distinsă cu medalia cea mare a esposițiunii.

➔ In Budapesta, strada Văczy Nr. 17. ➔

Recomandă obiectele necesare pentru

adjustarea bisericiloră și capeleloră

cu cele ce suntu provăđută în abundanță pentru prețurile cele mai moderate, și lucrăte cătă se pôte mai frumosă, anume:

Odăđii felon

și alte, după ritulă gr. orientală.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de scólă, reuniuni industriale, reuniuni de cāntări și

➔ Primescă repararea haineloră vechi precum și aurăđirea și argintăđirea pe lângă prețuri moderate.

➔ Cusături cu aură, argintă și mătăsă și haine bisericesci, cusute cu firă de aură, argintă și mătăsă.

Dantale bisericesci. Invăđitoare de prestolă. Mărfuri bisericesci. Damaste etc.

Punctualitatea mi-o potă adevări prin mai multe sute de epistole de reemoseință.

Cataloge de prețuri la dorință trimită libere de post-por.

179,30—14

reuniuni de înmormăntare.

Statue, policandre, potire și chipuri sfinite, sfegnice pentru altariu și de părete, candelă. Iconostase, chipuri pentru fruntariu. În mormăntarea Domnului etc. etc.

➔ Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potă cumpăra în tutungeria I. Gross, în librăria Nicolae Ciurcu și Adolf Albrecht.

Se deschide abonamentă pre anulă 1888

la

AMICUL FAMILIEI. Diară beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiunii. — Cursulă XII. — Apare în 1 și 15 dă a lunei în numeră câte de 2—3 cōle cu ilustrațiunii frumosă; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrali ș. a. — mai departe tracteză cestiuni literare și științifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romăniloră de pretutindena, precum și a celorlalte poporațiunii din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrăte nisuesce a face căte o ăra plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totă nisuesce a întinde tuturoră indiviđiloră din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulă de prenumerațiune pre anulă întregă e 4 fl., pentru Romănia și străinătate 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă oră marce postală.

PREOTULĂ ROMĂNŪ. Diară bisericescă, scolară și literară — cu ilustrațiunii. — Cursulă XIV. — Apare în broșuri lunare căte de 2½—3½ cōle; și publică portretele și biografiile arhierioră și preoțiloră mai distinsi, precum și alte portrete și ilustrațiunii, — mai departe articlii din sfera tuturoră științeloră teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbătoři și diverse ocasiuni, mai alesă funebrali, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă totă soiulă de amănunte și sciri cu preferință celoră din sfera bisericescă, scolară și literară. — Prețulă de prenumerațiune pre anulă întregă e 4 fl. — pentru Romănia 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă oră marce postală.

Colectanții primescă gratisă totă ală patrulea esemplară.

Numeră de probă se trimită gratisă oră-cui cere.

➔ A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania. ➔

Totă de aci se mai potă procura și următoarele cărți din editura proprieă:

Apologie. Discusiunii filologice și istorice maghiare privitoare la Romăni, învederate și rectificăte de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulă Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulă 30 cr.

Renascerea limbei romănescă în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulă broș. I. II. căte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Cuvăntări bisericescă la tōte serbătořile de peste anulă, de I. Papiu. Ună volumă de preste 26 cōle. Acest opă de cuvăntări bisericescă întrece tōte opurile de acestă soiă aparute până acum — avăndă și o notiță istorică la fiă-care serbătoře, care arată timpulă întroducerei, fasele prin cari a trecută și modulă cum s'a stabilită respectiva serbătoře. Prețulă e 2 fl.

Barbu cobzariulă. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulă 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulă 20 cr.

Idealulă pierdută. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulă 15 cr.

Opera unui omă de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulă pierdută** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulă 15 cr.

Fântăna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulă 10 cr.

Codreană craiulă codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulă 10 cr.

Ultimulă Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulă 10 cr.

Elă trebuie să se însōre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulă 25 cr.

Branda sėu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețulă 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioană Tanco. Prețulă 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvė. Prețulă 10 cr.

Hermană și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantină Mofariu. Prețulă 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulă 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulă 30 cr.

Petulantulă. Comediă în 5 acte, după Augustă Kotzebue, tradusă de Ioană St. Șuluțu. Prețulă 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicōră, prof. gimnas. — Cu portretulă M. S. Regina Romăniei. Prețulă 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Ună volumă de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulă redusă (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiră și vioarele, poesii populare, culese de Ioană Popă Reteganu. Ună volumă de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulă dela Petrōsa sėu Cloșca cu puii ei de aură. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulă 20 cr.

Biblioteca Sătenului Romănă. Cartea I, II, III, IV, cuprindă materii fōrte interesante și amuzante. Prețulă la tōte patru 1 fl. — căte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fōrte interesante și amuzante. Prețulă 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerțu și chemiă. Prețulă 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulă 30 cr.

Indreptară teoreticū și practicū pentru învățămăntulă intuitivă în folosulă eleviloră normală (preparandială), a învățătořiloră și a altoră bărbăți de scólă, de V. Gr. Borgovană, profesoră preparandială. Prețulă unui esemplară cu porto francată 1 fl. 80 cr. v. a. In literatură noastră pedagogică abia aflămă vre-ună opă, întocmită după lipsele scōleloră nōstre în mēsură în care este acesta, pentru aceea ilă și recomandămă mai alesă directoriloră și învățătořiloră ca celoră în prima liniă interesăți.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romăni. De V. Gr. Borgovană. Prețulă 15.

Manuală de Gramatica limbei romăne pentru scōlele poporali în trei cursuri de Maximă Popă, profesoră la gimnasiulă din Năsăudă. — Manuală aprobată prin ministeriulă de culte și instrucțiune publică cu rescriptulă de dată 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulă 30.

Gramatica limbei romăne lucrată pe baze sintactice de Ioană Buteanu, prof. gimn. Ună volumă de peste 30 cōle. Prețulă 2 fl.

Manuală de stilistică de Ioană F. Negruțu, profesoră. Opă aprobată și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulă de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fōrte bogată a acestui op — cuprindăndă compozițiunii de totă soiulă de acte obvenite în referințele vieței socială — se pôte întrebuița

cu multă folosă de cătră preoți, învățătoři și alți cărturari romăni. Prețulă 1 fl. 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de vierșuri funebrali, urmate de iertăciunii, epitafiă ș. a. Prețulă 50 cr.

Carte conducătore la propunerea calculărei în scōla poporală pentru învățătoři și preparanđi. Broș. I. scrisă de Gavrilă Trifu profesoră preparandială. Prețulă 80 cr.

Cele mai eține cărți de rugăciunii:

Mărgăritarulă sufletului. Carte bogată de rugăciunii și cāntări bisericescă fōrte frumosă ilustrată. Prețulă unui esemplară broșurată e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānză 60 cr., legatū mai fină 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxă 1.50—2.50

Miculă mărgăritară sufletescă. Cărticică de rugăciunii și cāntări bisericescă — frumosă ilustrată, pentru pruncii scolară de ambe secsele. Prețulă unui esemplară broșurată e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānză 26 cr.

Cărticică de rugăciunii și cāntări pentru pruncii scolară de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumosă. Prețulă unui esemplară e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulă Prea Săntei Vergure Maria a Născătōrei de D-șeu urmată de mai multe rugăciunii frumosă. Cu icōne frumosă. Prețulă unui esemplară spedită franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolă D. N. Isusă Christosă. Prețulă unui esemplară legatū și spedită franco e 15 cr.